

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

XITSONGA: RIRIMI RA LE KAYA (HL)

PAPILA RA VUNHARHU (P3)

2022

TIMARAKA: 100

NKARHI: Tiawara ti3

Papila leri ra swivutiso ri na tipheji ta 5.

SWITSUNDZUXO NA VUXOKOXOKO:

1. Papila leri ra swivutiso ri avanyisiwile hi swiyenge SWIMBIRHI:
XIYENGE XA A: Xitsalwana (50)
XIYENGE XA B: Xitshuriwa xa xitsalwambiko (2 x 25) (50)
2. Hlamula xivutiso XIN'WE eka XIYENGE XA A na swivutiso SWIMBIRHI eka XIYENGE XA B.
3. Tsala hi ririmi leri u kamberiwaka hi rona.
4. Sungula xiyenge XIN'WANA na XIN'WANA eka pheji YINTSHWA.
5. U fanele ku kunguhata (xikombiso: u nga tirhisa mepe wa miehleketo/dayagiramuchati ya nkholuko/marito ya nkoka), hlela na ku hlayisisa ntirho wa wena. Nkunguhato wu fanele ku RHANGELA xitshuriwa.
6. Mikunguhato hinkwayo yi fanele ku kombisiwa hindlela leyi kombisaka leswaku i mikunguhato. U tsundzuxiwa ku endla nkhwati emakumu ka mikunguhato hinkwayo.
7. U tsundzuxiwa ku tiyisisa leswaku u tirhisa nkarhi hindlela leyi landzelaka:
XIYENGE XA A: Timinete ta kwalomu ka 100
XIYENGE XA B: Timinete ta kwalomu ka 80 (2 x 40)
8. Nombora tinhlamulo ta wena ku ya hilaha tinhlokomhaka ti nomboriweke hakona eka papila leri ra swivutiso.
9. Nhlokomhaka a yi katsiwi eka nhlayo ya marito.
10. Tsala swi basa no vonaka.

XIYENGE XA A: XITSALWANA**XIVUTISO XA 1****SWILERISO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwana hi yona kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwana xa wena xi fanele ku va na marito ya le xikarhi ka 400–450.

- 1.1 Ndzi swi kotile! [50]
- 1.2 Lexi nga heriki xa hlola. [50]
- 1.3 Ku ala ku tsundzuxiwa swi ndzi dlayisile. [50]
- 1.4 Vana lava kurisiwaka hi mfanelo va tala ku humelela evuton'wini. Pfumela kumbe u kaneta. [50]
- 1.5 Vunene na vubihi byo va vadyondzi va ya exikolweni hi ku siyerisana. [50]
- 1.6 Xiyaxiya swifaniso leswi landzelaka kutani u hlawula xin'we eka swona u tsala xitsalwana hi nhlokomhaka leyi u xi nyikeke yona.

1.6.1

[Xifaniso lexi xi huma eka webusayiti ya www.sporthinktant.com]

[50]

1.6.2

[Xifaniso lexi xi huma eka webusayiti ya www.healthwise.com]

[50]

1.6.3

[Xifaniso lexi xi huma eka webusayiti ya www.dsiminingproducts.com]

[50]

NTSENGO WA XIYENGE XA A:

50

XIYENGE XA B: XITSHURIWA XA XITSALWAMBIKO**XIVUTISO XA 2****SWILERISO:**

- Hlawula tinhlokomhaka TIMBIRHI ntsena leti u ti twisisaka swinene kutani u tsala switsalwambiko hi tona kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xin'wana na xin'wana xi fanele ku va na marito ya le xikarhi ka 180–200.
- Sungula nhlamulo yin'wana na yin'wana eka pheji yintshwa.

2.1 PAPILA RA XIKAYA

Kokwana wa n'wina loyi a tirhelaka eJoni u mi akerile yindlu leyikulu endzhaku kaloko a vonile ku xaniseka ka n'wina eka RDP leyi wena na vamakwenu a mi tshama mi ri ntlhanu eka yona. N'wi tsalele papila u n'wi khensa eka vunene lebyi a mi endleleke byona.

[25]**2.2 AJENDA NA MAKANELWA**

Komiti ya swipano swa n'wina swa bolo ya milenge na ya mavoko yi vile na nhlengeletano ya mphikizano lowu kunguhatiweke hi ku hela ka vhiki. Tanihi matsalana wa komiti leyi, tsala ajenda na makanelwa ya nhlengeletano ya kona.

[25]**2.3 NHLUTO**

Tati/Sesi wa wena wa ha ku cata ku nga ri khale. Tsala nhluto wa mucato lowu.

[25]**2.4 XIVIKO**

Ku na vanhu lava onhaka nhundzu exikolweni xa n'wina. Tanihi murhangeri wa machudeni, nhloko ya xikolo u ku komberile ku endla ndzavisiso eka mhaka leyi. Tsala xiviko lexi u nga ta n'wi nyika xona.

[25]**2.5 N'WANGULANO**

U vile un'wana wa vantshwa vo sungula ku kuma mali ya mpfuneto ya R350.00 emugangeni wa le ka n'wina. Tsala n'wangulano exikarhi ka wena na muteki wa mahungu wa phephahungu ra Hlulani loyi a lavaka ku tiva nkoka wa mpfuneto lowu.

[25]**2.6 MBULAVULO**

Vamakwenu va kunguhatile ku ku endlela nkhuvo wo tlangela siku ra ku velekiwa ka wena loko swikolo swi ta va swi pfarile. Tsala mbulavulo lowu u nga ta wu nyika hi siku leri.

[25]

NTSENGO WA XIYENGE XA B:
NTSENGO WA TIMARAKA:

50
100